

HOE GOEDKOPERE ENERGIE VOOR U TOCH DUUR BLIJFT

Als er minder vraag is naar energie, wordt energie dan goedkoper? Niet voor u, maar wel voor de energiegigant GDF Suez, die zo in volle crisis op uw kap forse winsten boekt. **TOM DEMEESTER** rekende het voor u uit.

GDF Suez: recordwinst met een reukje

Tom De Meester

Wie? Energiespecialist PVDA.

Wat? De overheid moet meer greep krijgen op de energiemarkt.

Waarom? Een doorgeslagen liberalisering leidt alleen tot recordwinsten voor de leveranciers.

In Parijs heeft energiegigant GDF Suez de winstcijfers voor 2009 bekend gemaakt. En die zijn niet mis: 4,5 miljard euro winst. Netto. Recordwinsten, maar wel met een reukje.

Ten eerste, het zijn de consumenten die de rekening betalen. Door de economische crisis heeft GDF Suez minder energie verkocht dan voorzien. De vraag naar elektriciteit zakte met 4 procent, en GDF Suez verkocht ook 6 procent minder gas. De energiereus kon zijn winst enkel op peil houden door zijn winstmarges te vergroten op kosten van de consument. In West-Europa bijvoorbeeld realiseert GDF Suez met 6,4 procent minder omzet toch een stijging van de brutowinst met 21,7 procent. Hoe? Simpel. Door de daling van de energieprijzen op de groothandelsmarkten maar voor de helft door te rekenen aan de consument. In België daalde de groothan-

Consumenten- en milieuorganisaties protesteren al langer tegen de winsten van GDF Suez.

© big
nauwelijks gebruikt voor investeringen in groene energie

delsprijs voor elektriciteit in 2009 met 44 procent, terwijl Electrabel de energieprijzen voor de consument maar met 22 procent liet zakken. Volgens het gezaghebbende onderzoeksbureau CapGemini krikken energiebedrijven in heel Europa op die manier hun winstcijfers omhoog. Ten tweede, met die royale winsten blijft GDF Suez in de eerste plaats de aandeelhouders verwennen. Van de 4,5 miljard euro nettowinst vloeit drie kwart, of 3,3 miljard euro, rechtstreeks naar de aandeelhouders in de vorm van dividend. Dat is obsceen. Steeds meer gezinnen kunnen hun energierekening niet meer betalen. Het aantal gezinnen dat om die reden gedropt werd door de commerciële energieleveranciers steeg van 65.855 eind 2008 tot 74.737 vandaag. Een stijging met 13 procent. In tijden van economische crisis, oplopende werkloosheid en dreigende besparingen, verhoogt GDF Suez het dividend met vijf procent, en krijgen de aandeelhouders voor 2010 nóg hogere winsten voorgespiegeld. Er zijn geen grenzen aan het cynisme van de vrije markt. Ook de topmanagers en bestuursleden van GDF Suez mogen zich in de handjes wrijven. Zij krijgen 21 procent opslag en mogen 46,6 miljoen euro onder elkaar verdelen.

Steenkoolcentrales

Ten derde. De enorme winsten worden nauwelijks gebruikt voor investeringen in groene energie. In Brazilië bouwt GDF Suez weliswaar twee stuwdammen, maar in Europa gaat maar 2 procent van alle nieuwe investeringen naar groene energie. Het gaat om enkele kleinere windmolenparken in Frankrijk. Ondertussen heeft GDF

Suez wél twee nieuwe steenkoolcentrales in de steigers staan, in Rotterdam en het Duitse Wilhelmshaven. Door de financiële en economische crisis schroeven alle energiereuzen hun investeringsplannen fors terug. Groene energieprojecten zijn daarvan het eerste slachtoffer. Banken komen minder snel met geld over de brug, en energiebedrijven kiezen omwille door de lage grondstofprijzen sneller voor fossiele elektriciteitscentrales.

GDF Suez is geen uitzondering. Ondanks de economische crisis versterken de energiereuzen in heel Europa hun positie. De Italiaanse energiegigant Enel nam vorig jaar het Spaanse Endesa over en verhoogt zijn brutowinst met 12 procent. Ook Vattenfall, het moederbedrijf van Nuon, sluit 12 procent hoger af. Het Franse EDF, dat British Energy overnam, maakte in 2009 zelfs 22 procent meer winst.

Na tien jaar liberalisering van de energiemarkt is het puin ruimen. Driekwart van de energieproductie in België en onze buurlanden is in handen van maar zes bedrijven: GDF Suez, RWE, Vattenfall, EDF en E.on. Die 'zes zusters' maken miljardenwinsten, weigeren te investeren in de broodnodige groene energieproductie, en houden de energieprijzen voor de consument kunstmatig hoog. Energiewaakhond CREG berekende vorige maand dat klanten van Electrabel, afhankelijk van het contract, vandaag voor aardgas nog altijd 34 procent tot 47 procent méér betalen dan voor de liberalisering. Ook elektriciteit is vandaag 21 procent tot 40 procent duurder dan in 2003.

Liberalisering

Wordt het niet hoog tijd voor een funda-

Ook de topmanagers en bestuursleden van GDF Suez mogen zich in de handjes wrijven, want zij krijgen 21 procent opslag

menteel debat over de liberalisering van de energiemarkt? Laat ons een voorbeeld nemen aan Groot-Brittannië, waar de discussie alvast in volle hevigheid woedt. De officiële energiewaakhond OFGEM, die 20 jaar lang de vrije energiemarkt heeft verdedigd, maakte vorige maand in een opvallend rapport brandhout van de liberalisering. Als de overheid niet weer greep krijgt op de energiemarkt, zegt het rapport, stevenen de Britten af op een ramp: stroompannes, een dramatisch tekort aan groene energie, een prijsstijging van 20 procent tot 60 procent voor de consument, en miljoenen mensen die hun energiefactuur niet meer kunnen betalen. De liberalisering is een zegen voor de energiegiganten, maar een vloek voor klimaat en consumenten. Laat ons daar het debat over voeren. Laat ons zoeken naar een alternatief.

Want liberalisering is geen natuurwet. Energie is te belangrijk om over te laten aan de vrije markt.